

Vlada Srbije potpisala je sporazum sa kompanijom Rio Tinto o otvaranju rudnika litijuma kod Loznice, a taj mineral bi se koristio za proizvodnju baterija za električna vozila.

Međutim glavni ekološki problem otvaranja rudnika litijuma kod Loznice će biti hemijska prerada te rude, rekla je rukovodilac Centra izuzetnih vrednosti za hemiju i inženjering životne sredine u Institutu za hemiju, tehnologiju i metalurgiju u Beogradu Dragana Đorđević za Betu.

“Ruda će se mleti i tretirati koncentrovanom sumpornom kiselinom koja je agresivna i na temperaturi od 250 Celzijusovih stepeni, a pri tome će se najverovatnije koristiti fosilno gorivo ili struja, što dodatno komplikuje probleme u zaštiti životne sredine jer je 70 odsto električne energije u Srbiji iz ekološki lošeg uglja, lignita”, rekla je Đorđević. Iz tog instituta od nacionalnog značaja.

Đorđević je rekla da će se voda za preradu rude uzimati iz reke Drine, a zagađena voda sa toksičnim materijama koje prate rudu litijuma, među kojima može biti i arsena, vraćati u reku Jadar pa će postati “mrtva reka”.

Za vreme poplava, a Jadar se često izliva, tom otpadom vodom prema njenim rečima, kontaminiraće se i izuzetno plodno zemljište u tom delu zapadne Srbije. Istakla je da je 40 odsto od ukupne štete za vreme poplava 2014. godine nastalo zbog zagađena koje je poticalo od rudnika antimona u Stolicama kod Krupnja. Đorđević je rekla da rude litijuma ima dosta i u Južnoj Americi i to u površinskom sloju, ali da ekološki pokreti i tamo ometaju eksploataciju upravo zbog ekoloških problema zbog hemijskog tretmana litijuma kako bi se preveo u litijum karbonat. U nalazištu litijuma kod Loznice ruda je, prema njenim rečima, na 700 metara dubine i ispod je podzemnih i termalnih voda.

Zastupnik Udruženja građana Centar za razvoj Jadar Radomir Filipović iz sela Brezjak, koje će kako je planirano biti u centru reona rudnika, rekao je za Betu da je kompanija Rio Tinto odbila zahtev meštana da zajednički naprave formulu oko nadoknade za materijalne vrednosti i nematerijalnu štetu.

“Kompanija Rio Tinto nad glavama meštana koji treba da se ise le drže mač jer izmene i dopune Zakona o rudarstvu iz 2014. godine dozvoljavaju da ukoliko se ne postigne dogovor o nadoknadi, država za potrebe te kompanije može da sprovede eksproprijaciju po cenama koje su ispod tržišne vrednosti”, rekao je Filipović.

Rio Tinto, prema njegovim rečima nudi nadoknadu za nematerijalnu štetu u koju spada rizik za održivost, duševni bol i patnju, i izmakla korist po 5.000 evra po porodici, bez obzira na broj članova.

“Ta suma je sramna u odnosu na štetu koju ćemo imati u slučaju da se iselimo, a možda će dobro doći samo vlasnicima vikendica”, rekao je Filipović.

Dodao je da meštani više nemaju kome da se žale jer ne veruju da bi obraćanje Ustavnom sudu radi ocene Zakona o rudarstvu urodilo plodom jer ni do sada nije ocenjen ni jedan zakon kao neustavan. Poljoprivrednik Zlatko Kokanović iz sela Gornja Nedelica rekao je da je planirano da mu se oduzmu četiri hektara zemljišta, a kuća ostaje van područja rudnika na 200 metara od bušotine.

“Kompanija Rio Sava, ćerka firma Rio Tinta, krajem septembra poslala nam je rešenja o prenameni poljoprivrednog u građevinsko zemljište uz napomenu da će platiti takse, a da mi nismo ni tražili prenamenu zemljišta”, rekao je Filipović.

Dodao je da je planirano da se raseli 80 domaćinstava, oduzme 300 hektara zemljišta od 335 vlasnika i izgradi deponija na najplodnijem zemljištu dužine 2.000 metara, širine 500 i visine 40 metara.

Izvor: energijabalkana.net